

konservative Parti ikke har forandret sin Stilling fra 1920, saaledes at det ikke eventuelt vilde modsætte sig at behandle Sagen paa det af dem selv i sin Tid tiltraadte Grundlag, et Grundlag, som det ærede Medlem i Fjor antydede, idet han da udtrykkelig sagde, at hvis det skulde være indenfor dette Lovforslags Rammer, maatte han henholde sig til de Ændringsforslag, hans Parti da havde fremsat. Det var jo muligt, at vi ved en vis Hensyntagen til de Ændringsforslag kunde naa til et Resultat, men det er ogsaa muligt, at vi maa gaa frem ad andre Veje, støttede til det Materiale, det ærede Medlem har ønsket. Jeg regner stadig med hans Interesse for Spørgsmalets Løsning, en Interesse, som jo tillige bygger paa, hvad der i dette Tilfælde er saa betydningsfuldt, stor Indsigt i Sagen.

Knud Kristensen: Det, der giver mig Anledning til at tage Ordet, er nogle Bemærkninger af det ærede Medlem Hr. Hans Nielsen og nu ogsaa nogle Udtalelser af det ærede Medlem Hr. Rode, hvori de hentydede til, at Venstre i 1919 indtog en anden Stilling til Forslaget end den, vi senere har indtaget. Jeg skal deroverfor sige, at dette synes mig ganske naturligt. Forslagets Titel er jo: Forslag til midlertidig Lov. Deri ligger, at Forslagsstillerne heller ikke selv har tænkt sig, at det var en permanent Lovgivning, vi her stod overfor. Det er en Lovgivning under særlige Forhold, og det er da ganske naturligt, at man, naar Forholdene har forandret sig i allerhøjeste Grad, stiller sig anderledes overfor et Lovforslag, som maaske netop var berettiget under de Forhold, som den Gang var til Stede.

Og der er jo ingen, der vil benægte, at Forholdene ude i Erhvervslivet nu er helt anderledes, end de var, den Gang Forslaget første Gang blev behandlet her i Folketinget. Da stod vi ved Afslutningen af en Krigsperiode, hvor der havde været en Varemangel, som den Gang slet ikke var ophørt. Der var for visse Virksomheder, som beherskede en betydelig Produktion og Omsætning, Mulighed for at indtage en Herskerstilling, Konkurrencemulighederne var sat ud af Virksomhed, og derfor kunde man anderledes udnytte Forbrugerne. Men nu er Forholdene jo helt anderledes. Nu er det jo ikke Varemangel, der behersker det økonomiske Liv, nu er der saa sandt Konkurrence. Naar man bare ikke ved Lovgivningsforanstaltninger eller ved andre Foranstaltninger vil hemme Kon-

kurrencen, er der Mulighed for, at den kan træde ind og udøve sin regulerende Virkning paa Handel, Industri og Haandværk, Erhvervslivet i det hele taget.

Derfor synes jeg, at det er en ganske naturlig Ting, at man nu, da Forholdene er saa helt forandrede fra den Gang, indtager en anden Stilling til et Forslag, som netop tager Sigte paa de Forhold, der den Gang var til Stede. Det er det, vi fra Venstres Side har tilladt os at gøre, og det er hverken af politiske eller af andre Forslaget uvedkommende Grunde, men det er af rent saglige Grunde, som jeg synes er meget lette at forklare, og det er det, jeg har forsøgt at gøre her.

Fraenkel: Det er jo rigtigt, som det ærede Medlem Hr. Rode siger, at vi i 1920 udarbejdede Ændringsforslag til de ærede Forslagsstilleres Forslag. Jeg tror endogsaa, det var mig, der gjorde det — under alle Omstændigheder erindrer jeg, ikke just med Glæde, det frygtelige Slid, det var at faa noget ud af Forslaget, naar man overhovedet vilde have det i Gang. Det lykkedes mig ogsaa den Gang at faa Partiet bag ved mig, men om jeg vil faa det nu, da der er forskellige andre Personer i Partiet, kan jeg ikke sige. Der var saamænd Modstand nok indenfor Partiet den Gang, men det gik dog til syvende og sidst med, fordi der var ganske særlige Grunde, der kunde tale for det. Om det kommer til at ligge saaledes igen, og om jeg, naar jeg ser disse Ændringsforslag nærmere efter, overhovedet vil genoptage dem, er atter et andet Spørgsmaal, fordi det hele Problem, navnlig gennem Forhandlingerne forrige Aar, er blevet, haaber jeg da, klaret noget mere for os. Vi har set, hvor vældigt, hvor omfattende Problemet er Virkeligheden er, og hvor lidt dette Forslag forslaar i Forhold til dette Problem.

Jeg tror heller ikke, at det ærede Medlem Hr. Rode har rigtig Forestilling om, hvad et saadant Arbejde som det, jeg har hentydet til, vil sige, hvad det er for Masser af Akter, der skal læses igennem, og hvilken Tid det tager. Kunde Oberstløjtnant Leerbech blive færdig med det i Løbet af Vinteren, vilde det være godt gjort; at han skulde være færdig med det, til vi nedsætter Udvalget her, anser jeg for fuldkommen udelukket. Men vil de Herrer have Forslaget i Udvalg, saa er der ingen Ting i Vejen, jeg skal saamænd ikke være modvillig, men gøre mig al mulig Umage for at faa noget ud af det — jeg tvivler bare om, at der *kan* komme noget ud af det.